

Сарајево, 06.04.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 30.03.2020.- 03.04.2020.**

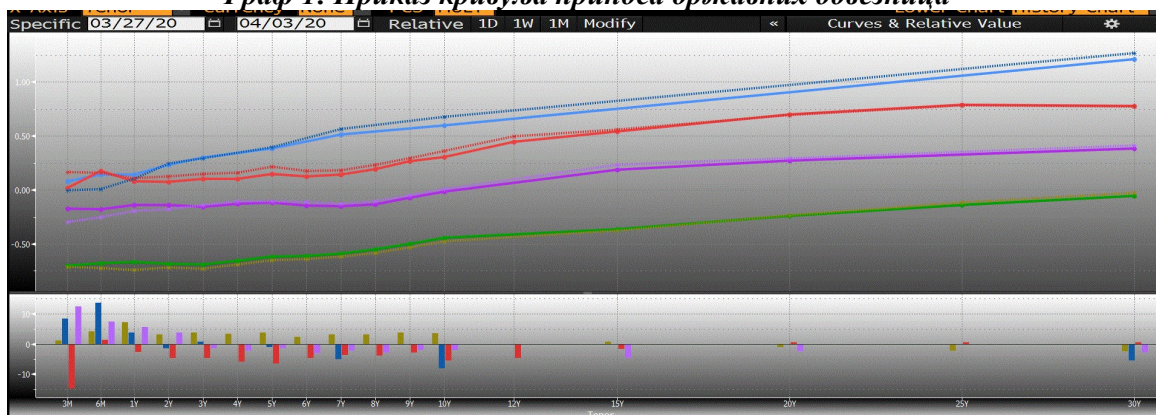
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евразона			САД			Велика Британија			Јапан		
	27.3.20	-	3.4.20	27.3.20	-	3.4.20	27.3.20	-	3.4.20	27.3.20	-	3.4.20
2 године	-0,68	-	-0,66	↗	0,24	-	0,23	↘	0,15	-	0,09	↘
5 година	-0,64	-	-0,61	↗	0,39	-	0,38	↘	0,23	-	0,16	↘
10 година	-0,47	-	-0,44	↗	0,67	-	0,59	↘	0,37	-	0,31	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	27.3.20	-	3.4.20
3 мјесеца	-0,691	-	-0,661
6 мјесеци	-0,723	-	-0,682
1 година	-0,700	-	-0,637

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 03.04.2020. године (пуне линије) и 27.03.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

OECD је упозорила да ће бити потребне године како би се глобална економија опоравила од пандемије корона вируса. Генерални секретар OECD-а Gurría је изјавио да је економски шок већ сада већи од посљедње глобалне финансијске кризе, те је позвао владе да измијене прописе како би се убрзао процес тестирања и лијечења од вируса. Gurría је изјавио да недавно упозорење да би озбиљно ширење вируса могло да преполови глобални привредни раст на 1,5%, већ изгледа оптимистично, те да би неке од водећих свјетских економија могле запасти у рецесију у наредним мјесецима.

Свјетска банка је објавила да очекује да би пандемија корона вируса могла значајно успорити раст економија у развоју у источној Азији и Тихом океану, као и Кини. Истакнуто је да је тешко дати прецизне прогнозе стопе раста с обзиром на изражене свакодневне волатилности, али незваничне прогнозе показују да ће раст економија у развоју у наведеним регионима успорити на 2,1% у 2020. години у поређењу с процијењеним растом од 5,8% у 2019. години.

ЕВРОЗОНА

Приноси сигурнијих обвезница еврозоне су забиљежили раст у односу на претходну седмицу. Приноси њемачких обвезница су повећани између 2 и 3 базна поена, док су приноси осталих сигурнијих обвезница забиљежили веће промјене и до 14 базних поена у односу на претходну седмицу. Приноси италијанских обвезница су повећани између 22 и 25 базних поена, а приноси шпанских обвезница између 10 и 20,5 базних поена. Њемачки савјет економских савјетника је објавило да би пандемија корона вируса могла „гурнути“ Њемачку у рецесију у првој половини ове године, а што би могло резултирати смањењем производње за 5,4% на годишњем нивоу. Министар економије Њемачке Altmaier је изјавио да би се највећа европска економија ове године могла суочити са већим падом од оног забиљеженог за вријеме финансијске кризе 2008. и 2009. године, те је истакао да би се у наредних неколико мјесеци могла забиљежити контракција већа од 8%. Политички лидери у Европи разматрају како да подрже најтеже погођене земље ЕУ уочи састанка Еврогрупе. Приједлози обухватају издавање заједничког дуга (тзв. „Coronabonds“) и оснивање фонда за подршку ЕУ за борбу против корона вируса. Представници ЕУ за сада нису донијели одлуку о ублажавању рачуноводствених правила за банке, јер још увијек мјере утицај низа мјера помоћи, које су до сада уведене, прије подузимања додатних акција. ЕЦБ је одгодила преглед стратегије за шест мјесеци, с обзиром на то да су се креатори монетарне политике фокусирали на мјере за сузбијање ширења корона вируса. Европска агенција за банкарство (ЕБА) је објавила саопштење којим позива „институције да се суздрже од расподеле дивиденди или реоткупа акција у циљу награђивања акционара и да процијене своје политике награђивања у складу с ризицима произишлим из економске ситуације“.

Прошле седмице су објављени финални подаци **композитног PMI индекса који је у еврозони у марту смањен на рекордно низак ниво од 29,7 поена, што је далеко испод граничног нивоа од 50 поена.** Пад овог индекса забиљежен је у Њемачкој, Холандији, Италији, Француској, као и у Шпанији. Прелиминарни подаци стопе инфлације у марту указују на приличан пад овог индикатора код већег броја чланица еврозоне. Инфлација у еврозони је смањена на 0,7% под утицајем знатног пада цијене нафте. Члан УВ ЕЦБ и гувернер Централне банке Аустрије Holzmann је упозорио да постоји мали, али реалан ризик да ће еврозона забиљежити дефлацију под утицајем успоравања привредних активности, а што је последица утицаја пандемије корона вируса. Позитиван податак је да се **стопа незапослености у еврозони у фебруару наставила благо смањивати, те је у фебруару забиљежила ниво од 7,3%, што је уједно и најнижа стопа незапослености у еврозони од марта 2008. године.**

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	МАР	91,6	94,5	103,4
2.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	МАР	-11,6	-11,6	-6,6
3.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	ФЕБ	-0,8%	-1,3%	-0,7%
4.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	МАР	0,8%	0,7%	1,2%
5.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	МАР	1,3%	1,3%	1,7%
6.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	МАР	1,0%	0,7%	1,6%
7.	Стопа инфлације – Белгија	МАР	-	0,62%	1,10%
8.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	МАР	0,4%	0,2%	0,9%
9.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	МАР	-0,1%	0,1%	0,2%
10.	Стопа незапослености – ЕЗ	ФЕБ	7,4%	7,3%	7,4%
11.	Стопа незапослености – Белгија	ФЕБ	-	5,2%	5,2%
12.	Стопа незапослености – Италија (прелим.)	ФЕБ	1,0%	9,7%	9,8%
12.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	МАР	31,4	29,7	51,6
13.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	ФЕБ	1,6%	3,0%	2,2%

Снажан и континуиран раст броја заражених корона вирусом током протекле седмице у САД знатно се одразио на раст забринутости инвеститора и финансијско тржиште. Приноси на америчке обвезнице су смањени на седмичном нивоу, док је принос на петогодишње обвезнице неколико дана заредом биљежио рекордно ниске нивое. Предсједник Trump је најавио да би САД могле забиљежити између 100.000 и 240.000 смртних случајева као последица корона вируса, те упозорио Американце да се припреме за „врло, врло болне двије седмице“. У међувремену, Trump је одобрио приједлог према којем неке компаније могу да одгоде плаћање одређених тарифа за три мјесеца. Бијела кућа и демократи у Конгресу САД се припремају за четврти круг економских подстицаја како би у што већој мјери заштитили економију од ефеката пандемије корона вируса, иако се још увијек нису усагласили око пакета вриједног два билиона USD, а који је предсједник Trump потписао у петак. Такође, Trump је затражио и пакет подстицаја у износу од два билиона USD за инфраструктуру, како би се одржала стабилност радних мјеста. Истовремено, Trump ће одгодити плаћање царина на увоз одређене робе за три мјесеца.

Фед је прошле седмице покренуо привремени репо програм са страним централним банкама, а који би требао осигурати несметано функционисање тржишта капитала, пружањем алтернативног привременог извора USD умјесто продаје хартија од вриједности на отвореном тржишту. Такође, требао би, заједно са своп линијама за ликвидност које је Фед успоставио с другим централним банкама, служити како би се смањило оптерећење на америчком финансијском тржишту. Програм ће бити доступан 6. априла и трајаће најмање шест мјесеци. Фед је увео и нову мјеру како би осигурао ликвидност тржишта обвезница, а која ће бити на снази до 31. марта 2021. године. Привремена промјена правила о додатном леверицу искључује државне хартије од вриједности и депозите код Феда из правила обрачуна за резервисање. Bloomberg је објавио вијест да су страни инвеститори у државне обвезнице изгубили више од 100 милијарди USD у три седмице до 25. марта, наравно због највећег мјесечног пада узрокованог пандемијом корона вируса. Предсједница Феда из Clevelanda Mester је изјавила да извјештаји који мјере економску активност у САД могу бити врло лоши, те да би стопа незапослености могла порасти изнад 10% због напора да се успори ширење корона вируса.

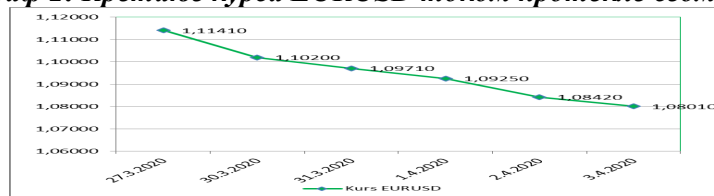
Крајем седмице је објављен податак о повећању иницијалних захтјева незапослених у САД за рекордних 6,64 милиона у седмици закључно са 28. мартом.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености	МАР	3,8%	4,4%	3,5%
2.	Промјена запослених нефармерски сектор	МАР	-100.000	-701.000	275.000
3.	Промјена запослених приватни сектор	МАР	-132.000	-713.000	242.000
4.	Промјена запослених прерађивачки сектор	МАР	-10.000	-18.000	13.000
5.	Захтјеви за хипотекарне кредите	27. МАР	-	15,3%	-29,4%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ (у млн)	28. МАР	3,76	6,64	3,30
7.	Bloomberg индекс потрошачког повјерења	29. МАР	-	56,3	59,7
8.	Обим поруџбина трајних добара (финал.)	ФЕБ	1,2%	1,2%	0,1%
9.	Фабричке поруџбине	ФЕБ	0,2%	0,0%	-0,5%
10.	Трговински биланс (у млрд USD)	ФЕБ	-40,0	-39,9	-45,5
11.	PMI индекс прерађивачког сектора F	МАР	48,0	48,5	50,7
12.	Потрошња грађевинског сектора (M/M)	ФЕБ	0,6%	1,3%	2,8%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1141 на ниво од 1,0801, што представља пад курса за 3,05% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Почетком седмице је најављено да ВоЕ намјерава да почне са откупом обвезница у вриједности 4,5 милијарди GBP дневно, што је дио проширеног програма квантитативних олакшица. ВоЕ је упозорила да постоје све већи ризици од распрострањеног губитка радних мјеста, као и престанка пословања компанија широм земље, с обзиром на то да економски трошкови ширења корона вируса постају све очигитији. Министар финансија Сунак је изјавио да ће учинити све што је потребно како би се подржале компаније и послови, те како би се земља изборила са пандемијом. Хитни план за превазилажење обухвата помоћ од 9 милијарди GBP за samozaposlene, што је додатак плану од 11. марта и сада износи 65,5 милијарди GBP. Сунак је истакао да су сви заједно у овом проблему, те да је увјерен да ће мјере омогућити да се превазиђу хитне ситуације. **Агенција за додјелу кредитног рејтинга Fitch је смањила кредитни рејтинг Велике Британије на AA-са AA, наводећи као кључне разлоге утицај пандемије корона вируса на буџет, те наставак неизвјесности око Брегзита.**

Суочавајући се са прогнозама појединих економских аналитичара о томе да би Велика Британија могла забиљежити најдубљу рецесију у стољећу, након што је Влада наредила да се многе компаније затворе како би се успорило ширење корона вируса, министар финансија Сунак је најавио низ подстицајних мјера како би покушао спријечити раст незапослености. Према његовом плану обавеза државе је да исплати 80% плата радника који су привремено отпуштени. Шест водећих британских банака (Lloyds, RBS, Barclays, HSBC, Santander и Standard Chartered) су најавиле да ће отказати своје дивиденде за 2019. годину, након што је PRA (Prudential Regulation Authority) дао рок за изјашњавање о овом питању.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) F IV квартал	0,0%	0,0%	0,5%
2.	БДП (Г/Г) F IV квартал	1,1%	1,1%	1,3%
2.	Лична потрошња (Q/Q) F IV квартал	0,1%	0,0%	0,2%
3.	PMI композитни индекс F MAP	36,0	36,0	53,0
4.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP) ФЕБ	1,1	0,9	1,1
5.	Хипотекарни кредити ФЕБ	68.500	73.500	71.300
6.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г) ФЕБ	-	4,9%	4,7%
7.	Званичне резерве (у мил USD) MAP	-	2.160	1.809
8.	Nationwide цијене кућа MAP	2,1%	3,0%	2,3%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,89379 на ниво од 0,87944, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2460 на ниво од 1,2269.

ЈАПАН

Почетком прошле седмице Парламент Јапана је усвојио редовни годишњи буџет, који већ не задовољава изазове пандемије корона вируса. Доношење буџета од 102,7 билиона JPY (950 милијарди USD) за фискалну годину која почиње 1. априла долази након што је премијер Абе обећао јединствен пакет мјера, нагласивши да је земља близу националног ванредног стања јер је број заражених случајева нагло повећан. Абе је истакао да ће "огромне, снажне" мјере укључивати фискални потицај, монетарне кораке, те порезне олакшице за компаније.

BoJ је почетком седмице четврти пут током овог мјесеца, купила рекордан износ ETF-ова од 201,6 милијарди JPY. Истовремено, BoJ је понудила јапанским банкама „јефтин приступ“ USD, те их подстакла да се кредитирају онолико колико желе, како би се осигурало да домаће банке лакше премосте глобалну кризу ликвидности. У међувремену, јапанска владајућа странка је предложила највећи стимулативни пакет у земљи у вриједности од 60 билиона JPY (554 милијарди USD), како би умањили могућност да економија забиљежи рецесију под утицајем ефеката корона вируса на исту.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI композитни индекс F	МАР	35,8	36,2	47,0
2.	Стопа незапослености	ФЕБ	2,4%	2,4%	2,4%
3.	Малопродаја (Г/Г)	ФЕБ	-1,5%	1,7%	-0,4%
4.	Индустријска производња (Г/Г) Р	ФЕБ	-4,8%	-4,7%	-2,3%
5.	Индекс грађевинског сектора (Г/Г)	ФЕБ	-	0,7%	-17,0%
6.	Монетарна база (Г/Г)	МАР	-	2,8%	3,6%

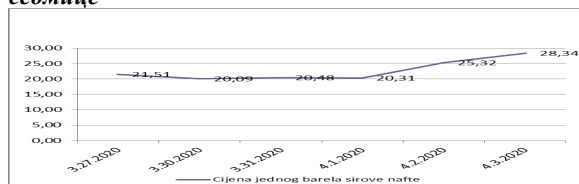
JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 120,29 на ниво од 117,13. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа од 107,94 на ниво од 108,55.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 21,51 USD (19,31 EUR).

Током протекле седмице цијена нафте је до средине седмице била стабилна, док је крајем седмице дошло до постепеног раста. На затварању тржишта, у понедјељак, цијена нафте је забиљежила најнижи ниво у посљедњих 18 година, што је појачало забринутост инвеститора да би дешавања око корона вируса могла трајати мјесецима, а потражња за овим енергентом опадати. Истовремено, Саудијска Арабија је најавила да ће повећати извоз нафте због мање домаће потражње, док су се САД и Русија усагласиле око преговора, након што је предсједник Trump рат цијена овим енергентом назвао сулудим. Bloomberg је објавио вијест да је нафта забиљежила најлошије кварталне перформансе, након што је потражња за овим енергентом смањена на глобалном нивоу под утицајем пандемије корона вируса. Нафтна тржишта имају тенденцију консолидације изнад недавних нивоа услед растућих очекивања примирја у „рату цијена“, те након што је Кина најавила да ће почети да купује нафту за државне резерве. Цијена нафте је наставила да биљежи раст крајем седмице након што је предсједник Trump изјавио да очекује да ће Саудијска Арабија и Русија ускоро постићи договор о завршетку рата цијенама овог енергента. Министар за нафту Русије Новак је потврдио да је састанак ОПЕКС+ договорен за 9. април. Свјетске највеће нафтне компаније су повећале своје дугове за више од 32 милијарде долара у посљедњим седмицама с циљем да покрију финансијски пад узрокован корона вирусом уз очување исплата акционарима, саопштио је Financial Times. На затварању тржишта у петак цијена једног барела нафте је износила 28,34 USD (26,24 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 31,75%, што представља прво повећање у протеклих шест седмица.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

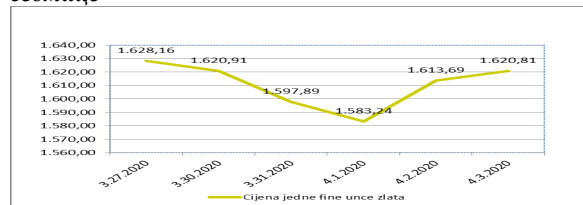
На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.628,16 USD (1.461,41 EUR).

Цијена злата је до средине седмице биљежила смањење, под утицајем апрецијације USD, те раста индекса акција, који је подстакнут јачањем наде инвеститора да ће се привредна активност Кине опоравити. Такође, шпекулације о томе да би Русија, као један од највећих купаца злата, могла постати значајан продавац полуга, су, такође, водиле смањењу цијене злата до средине прошле седмице. Централна банка Русије је саопштила да ће престати са куповинама овог племенитог метала од 1. априла, без додатних саопштења о овом питању. Крајем радне седмице цијена злата је почела да биљежи раст, те је у четвртак забиљежен раст од скоро 2% у односу на дан раније. Учешћа злата у фондовима којима се тргује на берзи су повећани након што је пандемија корона вируса подстакла потражњу инвеститора за овим племенитим металом као сигурним уточиштем.

Главни произвођачи злата у Швајцарској су саопштили да су у преговорима са локалним властима о поновном покретању производње у овој седмици, што би могло ублажити неке недостатке на страни понуде који су потресли тржиште.

Крајем седмице цијена злата је биљежила раст под утицајем појачане забринутости око утицаја корона вируса на економију, што је појачало тражњу за сигурним инвестицијама попут злата. На затварању тржишта у петак залихе највећег фонда који тргује златом, SPDR фонд, су повећане за 0,72% на 978,99 тона. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.620,81 USD (1.500,61 EUR). Цијена злата је на седмичном нивоу забиљежила смањење за 0,45%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.